

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/58/2022
Identifikačné číslo spisu:	1116208181
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1116208181.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcu Y. Y. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I., B. O.. XXXX/X, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mikáči s. r. o., Bratislava, Steinov dvor č. 2, IČO: 47 252 871, za ktorú koná JUDr. Marián Mikáči, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska č. 71, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 4C/46/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. októbra 2021 sp. zn. 15Co/56/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I. (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16.11.2018 č. k. 4C/46/2016-185 zamietol žalobu žalobcu a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil § 3 ods. 1, 2, § 8 ods. 5 písm. a), § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, § 19 ods. 1, 2, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 514/2003 Z. z.), § 470 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Po vecnej stránke rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa predmetnou žalobou domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 284.712,- eur titulom náhrady škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 4 Tpo 64/04, Tp 122/04 zo dňa 25.6.2004, žalobca bol vo väzbe 354 dní. Trestné stíhanie voči žalobcovi bolo zastavené uznesením Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. VII/1 Gv 252/09-3900 zo dňa 18.10.2011, pretože bolo nepochybné, že skutky nespáchal žalobca ako obvinený. Dňa 17.10.2014 žalobca požiadal Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ministerstvo ho ku dňu podania žaloby neinformovalo o výsledku predbežného prerokovania jeho nároku na náhradu škody. Žalobca si predmetnou žalobou uplatnil nárok na náhradu skutočnej škody, ušlého zisku a nemajetkovú

ujmu. Skutočnú škodu si žalobca uplatnil vo výške 161.388,- eur, ktorá mala pozostávať: 1) zo škody vo výške 66.388,- eur bez úroku, ktorá spočíva v tom, že si nemohol uplatniť plnenia zo štyroch zmienek v celkovej hodnote 66.388,- eur; 2) zo škody vo výške 60.000,- eur spôsobenej zrušením prevádzok spoločnosti XStratus, spol. s r.o.; 3) zo škody vo výške 35.000,- eur, ktorá predstavuje náklady spojené s účasťou žalobcu na súťažiach, ktorý sa ako člen reprezentácie SR IPSC od roku 1995 aktívne zúčastňoval na medzinárodných súťažiach. Celkovú výšku škody žalobca vyčíslil na sumu 5.000,- eur ročne, t.j. za 7 rokov bola výška škody 35.000,- eur. Ušlý zisk si žalobca uplatnil v sume 73.324,- eur s tým, že ide 1) o ušlú mzdu vo výške 20.000,- eur, 2) o sumu vo výške 53.324,- eur, ktorá predstavuje zmarenie nadobudnutia 51 % obchodného podielu spoločnosti EURO SERVICE AGENCY, s.r.o.. Nemajetkovú ujmu si žalobca uplatnil vo výške 50.000,- eur.

1.1 Súd prvej inštancie sa predovšetkým zaoberal námietkou premĺčania vznesenou žalovaným, teda posúdením, či bol nárok žalobcu uplatnený na súde včas. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu z rozhodnutia o väzbe nie je zrušenie rozhodnutia o väzbe pre jeho nezákonnosť, ale výsledok trestného stíhania, záver ktorého nie je taký, že sa obvinená osoba dopustila skutku, ktorý sa jej kládol za vinu. V danom prípade bolo trestné stíhanie vedené proti žalobcovi zastavené, zastavenie trestného stíhania z dôvodu, že k trestnému činu nedošlo, má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 320/2016-49 zo dňa 7.7.2016). Z uvedeného, podľa súdu prvej inštancie, jednoznačne vyplýva, že predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu z rozhodnutia o väzbe nie je zrušenie rozhodnutia o väzbe pre jeho nezákonnosť, ale výsledok trestného stíhania, t.j. v tomto prípade zastavenie trestného stíhania voči žalobcovi z dôvodu, že skutky nespáchal obvinený. Doručením rozhodnutia Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/1 Gv 252/09-3900 zo dňa 18.10.2011, žalobcovi, ktorým bolo zastavené trestné stíhanie proti obvinenému - žalobcovi, začala plynúť 3-ročná subjektívna premĺčacia lehota. V danom prípade žalobca uviedol, že sa pri doručovaní uvedeného uznesenia robili obštrukcie, keďže mu dané uznesenie bolo najprv doručené na adresu jeho trvalého pobytu, na ktorej sa dlhodobo nezdržoval, až následne bolo doručené na adresu, na ktorej preberal písomnosti, pričom uvedená adresa vyplývala z vyšetrovacieho spisu. Na pojednávaní dňa 16.11.2018 však žalobca nespochybnil, že dané uznesenie nadobudlo právoplatnosť, taktiež nespochybnil dátum právoplatnosti tohto uznesenia. Súd preto dospel k záveru, že bez ohľadu na skutočný dátum doručenia tohto uznesenia žalobcovi, je na uznesení o zastavení trestného stíhania voči žalobcovi vyznačená doložka právoplatnosti, teda trestné stíhanie voči žalobcovi je právoplatne zastavené, čo ani žalobca, ani jeho právny zástupca nespochybnili. Súd nevzhliadol dôvod na odročenie pojednávania za tým účelom, aby žalobca vyžiadala z vyšetrovacieho spisu dôkazy ohľadom prípadných obštrukcií pri doručovaní uznesenia o zastavení trestného stíhania žalobcovi, keď jednak žalobca nespochybnil dátum nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia, a jednak v konaní o náhradu škody súd nevykonáva revíziu iných súdnych, či trestných konaní. Vzhľadom k tomu, že sa súd stotožnil so vznesenou námietkou premĺčania zo strany žalovaného, potom v zmysle zásady hospodárnosti konania nebolo potrebné pojednávanie odročiť ani za účelom predkladania ďalších dôkazov k výške uplatneného nároku. Žaloba nie je dôvodná, pretože žalobcovi uplynula trojročná lehota na uplatnenie práva na náhradu škody na súde a žalovaný dôvodne vzniesol námietku premĺčania, uznesenie o zastavení trestného stíhania nadobudlo právoplatnosť dňa 11.06.2012 a žaloba bola na súd podaná až dňa 15.04.2016. Súd sa stotožnil aj s procesnou obranou žalovaného ohľadom začatia plynutia premĺčacej lehoty, keď mal za to, že sa žalobca už doručením uznesenia o zastavení trestného stíhania dozvedel o škode, najneskôr nadobudnutím právoplatnosti tohto uznesenia. Skutočnosť, že žalobcovi bolo uznesenie o zastavení trestného stíhania s vyznačenou doložkou právoplatnosti doručené na jeho žiadosť až dňa 24.10.2015, nie je pre uplatnený nárok na náhradu škody relevantným dátumom. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 27. októbra 2021 sp. zn. 15Co/56/2019 na základe odvolania žalobcu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedol v rámci odvolacieho konania žalobca, konštatoval, že súd prvej inštancie vo veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci a vykonal potrebné dokazovanie a

následne dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 387 ods. 2 CSP).

2.1. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd doplnil, že ako vyplýva zo zápisnice z pojednávania konaného dňa 16.11.2018, ako aj z obsahu zvukovej nahrávky priebehu uvedeného pojednávania, žalobca právoplatnosť ako ani dátum právoplatnosti uznesenia o zastavení trestného stíhania a to 11.6.2012 nespochybnil. Podľa názoru odvolacieho súdu sa žalobca v prejednávanom prípade dozvedel o tom, že mu vznikla škoda momentom právoplatnosti uznesenia o zastavení trestného stíhania, ktorý moment súvisí s doručením predmetného uznesenia. Podľa uznesenia o zastavení trestného stíhania, ktoré do spisu doložil žalobca (č. l. 126 spisu), predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.6.2012. Žalobca listom zo dňa 16.10.2012, ktorý priložil k odvolaniu proti rozsudku súdu prvej inštancie (č. l. 209 spisu), žiadal Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky o zaslanie uznesenia o zastavení trestného konania sp. zn. VII/Gv 252/09-3900 zo dňa 18.10.2011 s vyznačenou doložkou právoplatnosti. Ako prílohu k listu adresovanému Úradu špeciálnej prokuratúry priložil žiadosť o zaslanie uznesenia s vyznačenou doložkou právoplatnosti zo dňa 25.07.2012. Z uvedeného vyplýva, že najneskôr v tento deň mal žalobca vedomosť o zastavení trestného stíhania a pre prípad, že mu v súvislosti s väzobným stíhaním vznikla škoda, mal týmto okamihom aj vedomosť o jej vzniku, keďže mal vedomosť o skutkových okolnostiach, z ktorých možno odvodiť vznik ujmy určitého druhu a rozsahu, ktorú možno natoľko objektívne vyčíslieť v peniazoch, že možno právo na jej náhradu dôvodne uplatniť na súde. Neobstojí preto názor odvolateľa, že vedomosť o škode nadobudol až momentom, keď mu bolo doručené uznesenie s vyznačenou doložkou právoplatnosti. Vzhľadom na uvedené nebolo dôvodné a hospodárne vykonávať odvolateľom navrhované dokazovanie pripojením vyšetrovacieho spisu. Pokiaľ odvolateľ namietal doručovanie uznesenia o zastavení trestného stíhania s poukazom na ustanovenia § 65 ods. 1 a § 66 ods. 1 Trestného poriadku, odvolací súd opätovne uvádza, že odvolateľ nespochybnil dátum vyznačenej právoplatnosti uznesenia o zastavení trestného stíhania (11.06.2012), a tým ani moment jeho doručenia, ktorý preukazuje aj žiadosť odvolateľa zo dňa 25.07.2012, ktorou žiadal Úrad špeciálnej prokuratúry o zaslanie uznesenia s vyznačenou doložkou právoplatnosti. Odvolateľ, v súvislosti s vedomosťou o škode, zamieňa dva pojmy a to nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia a vyznačenie doložky právoplatnosti na rozhodnutí. Sám odvolateľ ako oprávnená osoba sťažnosť proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania nepodal, o čom svedčí aj jeho žiadosť o vyznačenie doložky právoplatnosti na uznesení o zastavení trestného stíhania, ktorú adresoval Úradu špeciálnej prokuratúry. Samotné vyznačenie doložky právoplatnosti však nemá žiadny vplyv na nadobudnutie právoplatnosti uznesenia o zastavení trestného stíhania.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorým sa domáhal zrušenia rozsudku odvolacieho súdu, resp. aj rozsudku súdu prvej inštancie a vrátenia veci súdu prvej inštancie, uplatniac si náhradu trov konania. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, pretože mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nevykonanie dôkazu, ktorý mohol mať pre rozhodnutie podstatný význam, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie. K tomuto porušeniu dochádza, ak z vykonaných dôkazov nemožno spoľahlivo zistiť skutkový stav veci. Ide o prípady, keď súdy nevykonávajú dôkazy, ktorými sa majú vyjasniť sporné skutočnosti, alebo vykonávajú dôkazy navrhované len jednou stranou. Všeobecné súdy nevykonali dôkaz navrhnutý žalobcom ako stranou konania, hoci tento mal preukazovať takú, medzi stranami konania spornú skutkovú okolnosť, ktorá je pre meritórne posúdenie skutkového nároku významná, či dokonca rozhodujúca a teda znemožnil tým žalobcovi ako strane konania uskutočňovať jej patriace procesné práva v takom rozsahu, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Doručením uznesenia o zastavení trestného stíhania obvinenému začala žalobcovi plynúť trojročná premlčacia lehota. Podstatná okolnosť, ktorá musela byť v konaniach na oboch inštanciách súdov bezpochyby preukázaná, je riadne a platné doručenie uznesenia o zastavení trestného stíhania žalobcovi ako obvinenému súladne s ust. § 65 ods. 1 a § 66 ods. 1 Trestného poriadku. V tejto súvislosti sa obe súdne inštancie spoľahli len na dôkaz predložený žalovanou stranou a to uznesenie o zastavení trestného stíhania, na ktorom bola vyznačená oprávnenou inštitúciou právoplatnosť dňom 11.06.2012.

3.1 Rovnako tak prvoinštančný ako aj odvolací súd podporil svoj záver o správnom zistení skutkového stavu ohľadne momentu začatia plynutia premlčacej doby pre uplatnenie práva na náhradu škody vyjadrením právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní konanom dňa 16.11.2018, na ktorom vraj žalobca na otázku súdu nespochybnil, že uznesenie o zastavení trestného stíhania nadobudlo právoplatnosť, ako aj nespochybnil dátum právoplatnosti tohto uznesenia. Žalobca opakovane na oboch inštanciách súdov namietal, že uznesenie o zastavení trestného stíhania mu nikdy a to ani postupom náhradného doručenia (fikciou) nebolo doručené pred dňom 24.10.2012. Žalobca v konaniach sústavne uvádzal, že všetky písomnosti mu zo strany OČTK boli v priebehu celého trestného stíhania doručované na adresu C. XX, XXX XX X., a nie na adresu trvalého pobytu. Uvedenú adresu ako adresu pre prijímanie zásielok uviedol žalobca už v úvode trestného stíhania a to písomným oznámením, ktoré je aj súčasťou trestného spisu trestného konania sp. zn. ČVS: PPZ-11/BOK-S-I-2004. Žalobca aj na pojednávaní súdu dňa 16.11.2018 (jediné pojednávanie, ktoré sa vo veci uskutočnilo) v konaní na súde prvej inštancie poukazoval na skutočnosť, že sa až rok po vydaní uznesenia o zastavení trestného stíhania dozvedel, že trestné stíhanie bolo voči jeho osobe zastavené. Samotné uznesenie o zastavení trestného stíhania bolo žalobcovi doručované opakovane až po niekoľkých výzvach, pričom prvýkrát bolo uznesenie doručované na úplne inú adresu ako bola uvedená v trestnom spise. Keďže uvedeným postupom k riadnemu doručeniu nedošlo, nakoľko uznesenie o zastavení trestného stíhania bolo doručované na adresu, ktorú žalobca v trestnom konaní neoznačil ako adresu na doručovanie, nemohlo prísť ani k tej skutočnosti, aby toto doručenie vyvolalo právom zamýšľané účinky.

3.2 V tejto súvislosti žalobca poukazuje na rozhodnutia NS SR (1 Cdo/8/2013, 2 Cdo /57/2002 a 3 Cdo /294/2013), v ktorých bolo okrem iného konštatované, že „len riadne a predpisom zodpovedajúce doručenie vyvoláva dôsledok, že odvolacia lehota začne plynúť osobe, ktorej sa doručuje. Nie je preto podstatné, či táto osoba sa inak (než na základe riadneho doručenia) oboznámila s obsahom rozhodnutia.“ Odvolací súd pri svojej argumentácii ďalej poukazuje na list žalobcu zo dňa 16.10.2012, ktorý priložil k svojmu odvolaniu proti prvoinštančnému rozsudku a v ktorom žiadal Úrad špeciálnej prokuratúry GP SR o zaslanie Uznesenia o zastavení trestného stíhania zo dňa 18.10.2011 s vyznačenou doložkou právoplatnosti. Ako prílohu k tomuto listu priložil žiadosť o zaslanie uznesenia s vyznačenou doložkou právoplatnosti zo dňa 25.7.2012. Podľa názoru odvolacieho súdu z uvedeného vyplýva, že najneskôr v tento deň mal žalobca vedomosť o zastavení trestného stíhania. Neobstojí preto podľa odvolacieho súdu názor, že vedomosť o škode žalobca nadobudol až momentom, keď mu bolo doručené uznesenie o zastavení trestného stíhania s vyznačenou právoplatnosťou. V tejto súvislosti žalobca uvádza, že prvoinštančný a ani odvolací súd nemal bezpečne ustálený začiatok plynutia premlčacej lehoty ako momentu určujúceho vedomosť žalobcu o vzniku škody v súvislosti s jeho väzobným stíhaním. V celom súdnom konaní nebolo bezpochyby preukázané riadne doručenie uznesenia o zastavení trestného stíhania. Bez predloženia uvedeného dôkazu s poukazom len na uznesenie o zastavení trestného stíhania s vyznačenou doložkou právoplatnosti, resp. poukazovanie na tvrdenie žalobcu, že nespochybnuje právoplatnosť uznesenia a dátum právoplatnosti, prípadne vyššie uvedený list žalobcu adresovaný Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR zo dňa 18.10.2012 nevyjasňuje podstatnú skutkovú spornú skutočnosť a nezakladá spoľahlivo zistený skutkový stav veci. Samotný list žalobcu zo dňa 18.10.2012 aj s prílohou nijakým spôsobom bezpochyby nepreukazuje bezvadné doručenie Uznesenia o zastavení trestného stíhania žalobcovi, môže maximálne tak preukazovať, že žalobca mal približne rok vedomosť o zastavení trestného stíhania v jeho veci, (čo sám nepopiera), že sa opakovane aj telefonicky domáhal doručenia Uznesenia o zastavení trestného stíhania.

3.3 Pokiaľ ide o ďalší dôkaz oboch súdov, na ktorom zakladajú svoje odôvodnenie a teda, že žalobca na pojednávaní konanom dňa 16.11.2018 nespochybnil právoplatnosť uznesenia o zastavení trestného stíhania a nespochybnil ani dátum právoplatnosti, k uvedenému možno dodať, že žalobca len potvrdil, že na uvedenom uznesení je vyznačená s určitým dátumom právoplatnosť príslušnou oprávnenou inštitúciou. Žalobca zdôrazňuje, že počas celého konania na oboch súdnych inštanciách zreteľne namietal samotné účinné doručenie Uznesenia o zastavení trestného stíhania, vyjadrenie žalobcu na danom pojednávaní vyjadrovalo len tú skutočnosť, že oprávnený orgán opatril dané uznesenie doložkou právoplatnosti s určitým dátumom. Prezentované myšlienkové úvahy súdu nemôžu obstáť a žalobca nemôže byť ukrátený na svojich právach len preto, že súd očakával, že právny zástupca žalobcu na pojednávaní súdu výslovne spochybnil nadobudnutie právoplatnosti uznesenia o zastavení trestného stíhania. Žalobca počas celého konania konzistentne uvádzal, že až na základe jeho výzvy mu bolo

Uznesenie o zastavení trestného stíhania opätovne doručované, pričom mu bolo doručené Uznesenie o zastavení trestného stíhania už s vyznačenou doložkou právoplatnosti a to až dňa 24.10.2012. Uvedené doručenie považuje žalobca za jediné účinné a zákonné doručenie Uznesenia o zastavení trestného stíhania, ktoré po nadobudnutí právoplatnosti (keďže žalobca po doručení dňa 24.10.2012 nepodal sťažnosť) vyvolalo požadované právne účinky momentu dozvedenia sa o škode na účely nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2013 Z. z. Žalobca opakovane prostredníctvom svojho právneho zástupcu počas celého konania navrhoval ako dôkaz predloženie trestného spisu predmetného trestného stíhania, z ktorého podľa jeho vyjadrenia by bolo zrejmé, že nedošlo k doručeniu Uznesenia o zastavení trestného stíhania v čase (odvolací súd ustálil uvedený deň najskôr ako 06.06.2012), podľa ktorého bola vyznačená príslušná právoplatnosť dňom 11.06.2012. Žalobca práve za týmto účelom navrhoval vykonať dokazovanie pripojením vyšetrovacieho spisu, kde by ním tvrdené skutočnosti, boli nesporne preukázané a k spochybneniu nadobudnutia právoplatnosti predmetného uznesenia by tak došlo avšak až v neskoršom časovom horizonte a nie neodkladne na pojednávaní súdu. Súd prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 16.11.2018 tento dôkaz odmietol vykonať. Ako významné stanovisko dáva žalobca dovolaciemu súdu do pozornosti rozhodnutie Veľkého senátu občianskoprávneho kolégia NS SR prijatého dňa 07.10.2020, sp. zn. 1VCdo/6/2019, podľa právnej vety ktorého „Súd je oprávnený posúdiť, kedy nadobudlo súdne rozhodnutie v inej veci právoplatnosť, pri posúdení tejto otázky nie je viazaný vyznačenou doložkou právoplatnosti. Pri posudzovaní správnosti údajov vyznačených v doložke nie je obmedzený žiadnou lehotou.“ Žalobca zastáva právny názor, podľa ktorého si uplatnil svoj nárok na náhradu škody včas a námietka premlčania žalovanej bola vyhodnotená nesprávne, čím došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivé súdne konanie. Uvedené odôvodnenia nevykonania kľúčového dôkazu ohľadne začatia plynutia premlčacej doby pri nároku na náhradu škody po vznesení námietky premlčania zo strany žalovanej, žalobca považuje za arbitrárne, keďže medzi stranami konania išlo o spornú skutkovú okolnosť, ktorá bola pre meritórne posúdenie skutkového nároku významná, či dokonca rozhodujúca.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadрила.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP

7. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP.

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1 Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017, 9Cdo/213/2021).

Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky SP. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

9. Najvyšší súd už v rozhodnutiach vydaných pred účinnosťou nového civilného procesného kódexu CSP viackrát uviedol (sp. zn. 1 Cdo 26/2019, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014), že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 107/2019, 1 Cdo 228/2019, 4 Cdo 148/2019, 9Cdo/213/2021).

9.1. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

10. Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017, 9Cdo/224/2021). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Na druhej strane ústavný súd vo svojich rozhodnutiach tiež vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zasadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi konštatované skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 Základných princípov CSP), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

10.1. Dovolací súd v danej súvislosti poukazuje aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 350/08 zo dňa 30. septembra 2010, podľa ktorého skutočnosť, že okresný súd a ani následne krajský súd neakceptovali návrhy na vykonanie dokazovania predložené sťažovateľkou, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej práv. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti podľa ústavného súdu bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní. Konanie všeobecných súdov v právnej veci sťažovateľky však takéto vady nevykazuje“.

10.2. Dovolací súd v uznesení z 28. októbra 2020, sp. zn. 7Cdo/205/2019, vychádzajúc z vyššie uvedenej judikatúry Ústavného súdu SR, ako aj z uznesenia NS SR zo 16. mája 2019 sp. zn.

4Cdo/100/2018 poukázal na to, že procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo a z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno odôvodniť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ktorú má navrhnutý dôkaz overiť alebo vyvrátiť, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania. Ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím argumentom je nadbytočnosť dôkazu, t.j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť (5Cdo/151/2019).

11. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd by svojím postupom založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Odvolací súd sa dostatočne jasne a presvedčivo vysporiadal s odvolacou námietkou žalobcu o nevykonaní ním navrhnutého dokazovania a odôvodnil svoj záver o jeho nadbytočnosti (por. bod 8. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Rozhodujúcou právnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti žalobcom uplatneného nároku na náhradu škody bolo posúdenie námietky premlčania vznesenej zo strany žalovanej. Pre zodpovedanie tejto otázky bolo podstatné ustáliť, kedy začala plynúť 3-ročná premlčacia doba v zmysle § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., t.j. ustálenie dňa, kedy sa žalobca ako poškodený dozvedel o škode. Súd nižších inštancií za tento deň považovali 11.06.2012, kedy nadobudlo právoplatnosť uznesenie o zastavení trestného stíhania vedeného proti žalobcovi. Argumentovali pritom tým, že žalobca takto určený dátum právoplatnosti predmetného uznesenia nespochybnil. Reagujúc na odvolaciu argumentáciu žalobcu odvolací súd ďalej skonštatoval, že žalobca vedomosť o škode nadobudol najneskôr dňa 25.07.2012, týmto dátumom je datovaná jeho žiadosť o zaslanie uznesenia s vyznačenou doložkou právoplatnosti. Podľa dovolacieho súdu nemožno súdom nižších inštancií z procesného hľadiska nič vyčítať, pokiaľ dospeli k záveru o nadbytočnosti doplnenia dokazovania vyžiadaním predmetného vyšetrovacieho spisu za účelom preukázania okolností doručovania uznesenie o zastavení trestného stíhania žalobcovi, nakoľko pre právny záver o premlčaní práva žalobcu na náhradu škody postačoval záver, že žalobca vedomosť o škode nadobudol najneskôr dňa 25.07.2012 (dátum žiadosti žalobcu o zaslanie uznesenia s vyznačenou doložkou právoplatnosti). Ani prípadné doplnenie dokazovania oboznámením obsahu predmetného vyšetrovacieho spisu by na tomto závere nič nemohlo zmeniť, preto je potrebné takýto dôkaz považovať za nadbytočný a jeho nevykonaním nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý súdny proces.

12. Pokiaľ dovolateľ namieta nesprávnosť právnych záverov súdov nižších inštancií pri posúdení dôvodnosti námietky premlčania, z obsahového hľadiska ide o námietku nesprávneho právneho posúdenia, pričom nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu ale nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá vadu zmätočnosti uvedenú v § 420 písm. f/ CSP <. (R 24/2017, 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018). V zmysle rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 6. marca 2019 sp. zn. I ÚS 61/2019 aj v právnych veciach, na ktoré sa vzťahuje CSP, je opodstatnený názor, podľa ktorého nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa strane neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011,

5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

13. Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018).

14. Z obsahu dovolania žalobcu je nepochybné, že dovolateľ uplatnil ako dovolací dôvod výlučne vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP dovolateľ neuplatnil, preto dovolací súd, viazaný obsahom dovolania, nemal priestor na prieskum námietok dovolateľa týkajúcich sa nesprávneho právneho posúdenia. Pri posudzovaní podania podľa jeho obsahu nemôže súd určitému podaniu dávať iný význam, než ktorý zodpovedá obsahu podania, jeho vnútornej skladbe, logike, zvolenej argumentácii, v podaní použitým výrazovým prostriedkom a celkovému zmyslu podania. Posudzovanie podania taktiež neumožňuje súdu obsah úkonu výkladom dopĺňať či domýšľať alebo z neho vyvodit' závery, ktoré z obsahu úkonu nevyplývajú (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 440 - 446). Ústavný súd SR tiež opakovane konštatoval neprípustný taký postup dovolacieho súdu, ktorým dovolací súd preskúmaval iný dovolací dôvod, než ktorý dovolateľ uplatnil (por. sp. zn. I. ÚS 75/2021, II. ÚS 605/2021).

15. Dovolateľ v dovolaní vyjadril len svoj nesúhlas s právnym posúdením a postupom odvolacieho súdu, takýto nesúhlas však sám o sebe nie je spôsobilý založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky a ako hodnotil dôkazy, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v citovanom ustanovení (9Cdo/248/2021, 9Cdo 73/2020, 9Cdo 121/2020). Dovolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 14. apríla 2022 sp. zn. I. ÚS 215/2022, ktorý uviedol, že „k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie náležitostí zadefinovania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku ústavný súd považuje za potrebné dodať, že aj keď jeho súčasná judikatúra uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021).

16. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu, nezistiac vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

17. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinil žalobca (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.